

noviny

Klenovské

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

IV. ročník

Číslo 6/2007

klenovskenoviny@klenovec.sk

Cena 10 Sk

Riešenie sociálno-ekonomickej situácie

(Rimavská Sobota) - Dňa 11. júna sa v priestoroch hotela Tatra v Rimavskej Sobote uskutočnilo pracovné stretnutie k riešeniu sociálno-ekonomickej situácie v okrese Rimavská Sobota, ktoré zvolal predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš.

Cieľom stretnutia bolo rozanalyzovať najdôležitejšie problémy v oblasti regionálneho rozvoja, dopravy, cestovného ruchu, kultúry, školstva, sociálnych vecí a zdravotníctva v našom okrese, ktoré vyplynuli z rokovania Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja, ktoré sa konalo 29. mája 2006 v Rimavskej Sobote.

Rokovalo sa v dvoch pracovných skupinách. Prvá skupina sa zaoberala nielen investíciami, technickou infraštruktúrou a zamestnanosťou v regióne, ale aj prípravou miestnej samosprávy na čerpanie štruk-

turálnych fondov, dopravnou obslužnosťou a stavom ciest druhej a tretej triedy nášho regiónu a tiež rozvojom rekreačných a voľnočasových aktivít rimavskosobotského okresu.

Predmetom práce druhej skupiny boli otázky zabezpe-

čenia zdravotníckej a sociálnej starostlivosti, odborného zamerania škôl a prepojenia škôl s požiadavkami pracovného trhu, ako aj infraštruktúrna vybavenosť týchto zariadení.

Za obec Klenovec sa rokovania v prvej pracovnej sku-

Predseda BBSK Milan Murgaš často prichádza do nášho okresu, aby pomohol riešiť sociálno-ekonomické problémy

Z obsahu:

- osobitná príloha
- Klenovská rontouka
- Hrebendova kapsa
- poľovnícke príhody
- pravidelné rubriky
- aktuality
- futbalový smútok

pine zúčastnil starosta obce JUDr. Pavel Struhár a v druhej skupine pracoval majiteľ firmy Pali Ivan Hruška.

Zo stretnutí v obidvoch pracovných skupinách sa prijali závery, ktoré budú jednotlivými odborníkmi z dotknutých oblastí prediskutované a následne zapracované do rozvojových projektov Banskobystrického samosprávneho kraja.

(bh)

Kde hľadať korene našich folklórnych slávností

Už dvadsiaty deviatykrát na konci mesiaca jún otvára naša obec Klenovec svoje brány a svoju náruč priaznivcom ľudového tanca, spevu, hudby, ako aj tradičných remesiel a kulinárskych špecialít. Podoba tohto sviatku folklóru sa rokmi menila a vyvíjala. Ako sa menil počet dní jeho trvania, menila sa aj jeho programová ponuka, či priestory pre jednotlivé vystúpenia domácich, ale aj zahraničných folklórnych súborov. Pribudol amfiteáter, zmenilo sa námestie, ktoré je dejiskom takmer celého podujatia. Domáci aj

návštevníci si už zvykli na dvory remesiel a kulinárskych špecialít.

Tí, skôr narodení si určite pamätajú na prvý ročník folklórneho festivalu, ktorý dostal pomenovanie Gemerský folklór a konal sa v roku 1979. Pri listovaní v Klenovskej kronike som však objavila, že už v roku 1978 sa uskutočnilo na školskom dvore vystúpenie nielen nášho folklórneho súboru Vepor, ale aj súboru zo zahraničia, ktorému predchádzal sprievod obcou. Možno práve tu niekde sa zrodila myšlienka uskutoč-

niť podobné podujatie, no vo väčšom rozsahu.

Pre tých, ktorí si na túto udalosť pamätajú, ale aj pre tých, ktorých zaujíma naša, aj keď nie až taká dávna história, Klenovské noviny na tomto mieste prinášajú výňatok z Klenovskej kroniky.

„Klenovčania tak skoro nezabudnú na 27. august, kedy sa v našej obci konali obvodné mierové slávnosti spojené s oslavami 34. výročia SNP, Medzinárodného družstevného dňa a dožínok. Ako vidno, náplň nadmieru bohatá. Osobitný

ráz celému slávnostnému dňu dodávala účasť folkloristického súboru našich rodákov z Kysáča v Juho-slávi, ktorý odplatil návštevu nášho súboru Vepor v Juho-slávi v júli tohto roku.

O desiatej hodine sa pohol manifestačný sprievod zo Starého námestia. Na čele pochodovali krojované folkloristické skupiny – naši hostia z Kysáča a členovia nášho súboru Vepor. Sprievod uzavierali alegorické vozy JRD – ČSSP, ktoré znázorňovali starý a nový spôsob poľnohospodárskej techniky.

(pokračovanie na strane 2)

Udialo sa ...

***4. júna** sa za účasti riaditeľa Štátnych lesov – odštepny závod Rimavská Sobota Ing. Výbocha na Obecnom úrade v Klenovci uskutočnilo rokovanie, ktoré bolo zamerané na hľadanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu podmyteho cestného telesa v Klenovčoku.

***5. júna** sa v zasadačke Obecného úradu v Klenovci konalo riadne zasadnutie obecného zastupiteľstva, ktorého jedným z hlavných bodov programu bola príprava Klenovskej rontouky.

***11. júna** sa v Rimavskej Sobote konalo pracovné stretnutie za účelom riešenia sociálno – ekonomickej situácie v okrese Rimavská Sobota, ktoré zvolal predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš. Obec Klenovec zastupoval starosta obce JUDr. Pavel Struhár a Ivan Hruška, majiteľ firmy Pali.

***12. júna** sa v Banskej Bystrici uskutočnilo rokovanie s vedúcim odborom zdravotníctva a sociálnych vecí VÚC MUDr. Novákom za účelom rozširovania a rekonštrukcie Domova dôchodcov a sociálnych služieb v Klenovci, na ktorom sa zúčastnili JUDr. Pavel Struhár, starosta obce a Mgr. Katarína Zamborová, riaditeľka domova dôchodcov.

***13. júna** starosta obce Pavel Struhár rokoval na Ministerstve školstva SR v Bratislave ohľadom hľadania finančných prostriedkov na výstavbu športovej haly. Na rokovaní sa zúčastnili Blažena Hrušková, zástupkyňa starostu, Michal Kňažek, predseda finančnej komisie, Ivan Hruška, zástupca podnikateľov a Igor Tomo.

***18. júna** sa na Obecnom úrade v Klenovci stretol starosta obce Pavel Struhár s projektovým manažerom Jurajom Bodym ohľadom prípravy projektov z fondov Európskej únie.

(bh)

Klenovec je dobrá a perspektívna lokalita

(dokončenie zo strany 1)

Na manifestácii na Gotwaldovom námestí sa zúčastnilo do tri tisíc ľudí. Slávnosť pokračovala popoludnia o 13, 30 hod. na školskom dvore kultúrnym pro-

gramom, v ktorom vystúpil tanečno – spevácky súbor z Kysáča. Estrádny program mal názov Nad Kysáčom vyšla hviezda jasná. Vystúpenie juhoslovanských Slovákov – Klenovčanov sa veľ-

Postupne je program folklórnych slávností rozmanitejší a pre diváka stále zaujímavejší

mi páčilo a obecnosť ho búrlivo aplaudovala. Z úst konferenciery sme sa totiž s prekvapením dozvedeli, že prastarí otcovia a matky našich hostí sa koncom 18. storočia (1793) odsťahovali z hornatého stredného Slovenska, najviac z Klenovca, na Dolnú zem. A ešte niečím nás mílo prekvapili – krásnou, čistou slovenčinou s mäkkým „ľ“, ktorá by mohla byť školou pre mnohých hlásateľov bratislavského rozhlasu a televízie. Mnohí naši občania čakali lámanú slovenčinu, ako keď prídu na návštevu americkí krajanovia. Tým hrejivejšie pocity v srdciach zanechal pozdrav z Juhozápadu tlmočený krásnou, ľubozvučnou slovenčinou. Veríme, že započatá družba medzi Klenovčanmi a „Klenovčanmi“ - Kysáčanmi sa bude ďalej úspešne rozvíjať.“

(bh)

Zasadala finančná komisia

Novovytvorená finančná komisia a správy obecného majetku si v tomto volebnom období stanovila za cieľ zaoberať sa popri kontrole bežného hospodárenia a posudzovania otázok, ktoré majú bezprostredný dopad na obecné financie a majetok, aj analýzou výšky a štruktúry jednotlivých príjmových a výdavkových položiek v predchádzajúcich obdobiach. Zmyslom takejto analýzy je posúdiť efektívnosť a účelnosť vynakladania finančných prostriedkov obce a v tomto duchu pripravovať aj odporúčenia pre orgány obce.

Na svojom plánovanom zasadnutí vo štvrtok 31. mája, ktorého sa zúčastnila aj zástupkyňa starostu obce Mgr. Blažena Hrušková a kontrolór obce Martin Bobrovský, sa komisia zaoberala plnením rozpočtu obce za obdobie I. štvrťroka a tiež analýzou výdavkov za energie, cestovné, pohonné hmoty, likvidáciu tuhého komunálneho odpadu a

telekomunikačné služby v roku 2006.

V súvislosti s výsledkami rozpočtového hospodárenia obce v I. štvrťroku komisia konštatovala, že plnenie príjmovej časti i čerpanie jednotlivých položiek výdavkovej časti rozpočtu nevykazuje významné odchýlky a u priebežných položiek sa pohybuje na úrovni štvrtiny celoročného objemu.

Pri posudzovaní aktuálnej výšky a vývojových trendov niektorých výdavkových položiek z predchádzajúcich období vzbudili pozornosť komisie výdavky za zber a uskladnenie tuhého komunálneho odpadu a tiež výdavky za využívanie telekomunikačných služieb. Najmä v oblasti likvidácie tuhého komunálneho odpadu je aj v dôsledku cenovej politiky dodávateľa tejto služby Technických služieb mesta Hnúšťa vývoj výdavkov nepriaznivý. Komisia sa zhodla v názore, že je potrebné uvažovať o zmene

dodávateľa, alebo na základe konkurenčných ponúk od iných poskytovateľov tejto služby v regióne vyrokovať pre obec lepšie podmienky so súčasným dodávateľom. V tomto zmysle pripravila komisia aj odporúčenie pre najbližšie zasadnutie obecného zastupiteľstva, rovnako ako odporúčenie na stanovenie jasných pravidiel pre využívanie telekomunikačných služieb, najmä služobných mobilných telefónov.

V ďalšom priebehu komisia súhlasila s čiastočným dobudovaním terasy hotela Vepor do termínu konania Gemersko-malohontských folklórnych slávností na náklady obce, pričom výdavky by nemali prekročiť sumu dvestotisíc korún.

V závere zasadnutia informoval kontrolór obce Martin Bobrovský komisiu o pripravovanej prevádzke kúpaliska a o pláne kontrol na II. polrok.

Ing. Michal Kňažek
predseda komisie

Občianske združenie Horná Rimava

V obci Klenovec, ale určite aj v iných okolitých obciach pociťujú tento problém, že sa nám vytráca kontakt s mladými ľuďmi, ťažko ich je získavať k aktivitám. OZ RODON v Klenovci tiež mnohokrát prizývalo mladých ľudí, aby prišli s nápadmi, s návrhmi, ako by chceli naplniť svoj voľný čas, ale vždy bezúspešne. Pritom viem, že máme vo svojom okolí veľa šikovných mladých, ktorí by možno rozprúdili zabehnutý stereotyp a v spolupráci so skúsenými staršími, mohli vymyslieť zaujímavé aktivity a hlavne byť pri živom rozvoji vo svojom regióne. V OZ RODON dávame každý rok možnosť pracovať absolventom na absolventskej praxi a tak majú možnosť niečo nové sa dozvedieť, naučiť a prakticky skúsiť to, čo im dala teória v škole. Jedným z našich absolventov je aj Matej Súlek, ktorý o našom snažení zaktivizovať mladých a získavať ich ku spolupráci pri podujatiach vedel a preto ma potešilo, keď mi oznámil a pozval na stretnutie zakladajúceho sa občianskeho združenia mládeže v našom regióne pod názvom Horná Rimava. Aby ste sa o ňom dozvedeli viac dala som mu pár otázok za vás.

KN: Kto prišiel s nápadom a čo bolo motíváciou založiť OZ Horná Rimava?

M.Š.: S nápadom neprišiel nikto konkrétny. Z rozhovorov s priateľmi z Klenovca, Hnúšte, Brezova a Tisovca som vycítil, že sa zaujímajú o dianie vo svojom meste, ale nielen v ňom. Zaujímajú sa o dianie v celom našom regióne a bol som prekvapený, že väčšina z nich sú mladí ľudia, ktorí len nedávno prekročili prah dospelosti. Rozprávali sme sa o tom, čo nám všetkým v regióne chýba, čo by regiónu pomohlo a nakoniec neostalo iba pri slovách. Rozhodli sme sa založiť občianske združenie, prostredníctvom ktorého by sme mohli realizovať naše nápady.

KN: Aké sú to nápady? Akým smerom sa má uberať činnosť vášho občianskeho združenia?

M.Š.: My sme presvedče-

ní, že žijeme v regióne, na ktorý môžeme byť hrdí – máme tu nádhernú prírodu, množstvo jedinečných kultúrnych a historických pamiatok, nádherné tradície – ľudovú hudbu, folklór, ľudové remeslá, rodiská a pôsobiská významných národných dejateľov a obrovské množstvo ďalších vecí. Mnohé z nich sú však zle prístupné, mnohé chátrajú a o väčšine z nich turisti z iných kútov Slovenska ani netušia, keďže nemáme turistické informačné centrá, informačné tabule a propagačné materiály. Prvoradým cieľom je teda rozvoj turizmu a s tým spojený rozvoj regiónu. Zvýšenie cestovného ruchu, prilákanie stále viac turistov by mohlo byť ďalším krokom k zlepšeniu životnej úrovne nášho regiónu.

KN: Takže regionálny rozvoj, aké sú ďalšie ciele?

M.Š.: Hlavne motivovať mladých ľudí. Lebo v každom z nás je niečo výnimočné a každého z nás zaujímajú iné veci, záľuby a hobby. U niekoho to je folklór, u niekoho šport, hudba, turistika, či kľúčturistika. My sa snažíme našu činnosť rozvinúť na čo najširšiu oblasť, aby si každý mohol nájsť to svoje a aby sme niečo pozitívne urobili pre čo najviac občanov nášho regiónu. Okrem spomínaného cestovného ruchu sa chceme venovať hlavne rozvoju kultúry a športu - podporovať všetky aktivity, ktoré vedú k rozvoju mládeže.

KN: Ako chcete na svoje aktivity získať financie?

M.Š.: Možnosti čerpania financií z rôznych grantových fondov ministerstiev, EÚ, VÚC a aj niektorých obchodných spoločností (napr. Orange, SPP...) sú dnes veľké. Projekty však musia pripravovať ľudia, ktorí majú úprimný záujem o ich realizáciu, nie o naplnenie vlastných vreciek. Našu členskú základňu tvoria schopní mladí ľudia a v oblasti získavania financií na projekty sme preto veľmi optimistickí.

KN: Kto všetko môže byť členom OZ Horná Rimava?

M.Š.: Občianske združenie Horná Rimava potrebuje podporu každého občana nášho regiónu. Uvitáme každú podporu, každú snahu pomôcť a každého záujemcu o členstvo v našom združení. Osud nášho regiónu nám nemôže byť ľahostajný, my sa ďalej nechceme pozerieť na to, ako mladí ľudia opúšťajú náš región, pretože si v ňom nevedia nájsť uplatnenie. Prekážkou môže byť len vekový cenzus – členom sa môže stať len občan SR starší ako 15 rokov.

KN: Kde sa môžu s vami skontaktovať ostatní mladí ľudia, ktorí ešte nie sú členovia OZ?

M.Š.: Veľmi ľahko prostredníctvom našej web stránky www.hornarimava.sk, alebo stačí napísať e-mail na hornarimava@yahoo.com. A samozrejme, kedykoľvek na mňa. V dohľadnej dobe pripravujeme rôzne materiály, ktoré budú propagovať naše združenie.

KN: Aká je tvoja pozícia v združení, čo by si chcel ty vylepšiť v našej obci?

M.Š.: Som podpredsedom združenia a zároveň mám na starosti členskú základňu v našej obci. Nerád by som však hovoril o tom, čo by som chcel vylepšiť v našej obci Klenovci. Dnes tu reprezentujem názory občianskeho združenia, ktoré prekračuje hranice obce. Spojili sme sa, aby sme pomohli všetkým kútom oblasti Hornej Rimavy, od Tisovca až po Rimavskú Sobotu, všetci spoločne a bez ohľadu na to, kto z akej obce pochádza. Musíme nechať rivalitu medzi obcami pre naše futbalové družstvá a vystupovať spoločne ako silný kompaktný región. Príkladom nám môže byť spolupráca pána primátora Mináča, Bagačku a pána starostu Struhára, ktorí v krajskom parlamente spoločne presadzujú záujmy nášho regiónu a už sa začínajú ukazovať aj prvé výsledky. Našmu regiónu je naklonený aj predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš, ktorý náš región často a rád navštevuje a pomá-

ha mu. Náš región sa teda môže spoľahnúť aj na jeho podporu.

KN: S kým chcete spolupracovať, ako si spoluprácu predstavujete?

M.Š.: Privítame spoluprácu s každým jednotlivcom, skupinou, či združením, ktorá pôsobí v našom regióne. Či sú to modelári, turistický zväz, alebo knižnica, vždy sa dajú nájsť spoločné veci na diskusiu, z ktorej môžu vziť aj nejaké výsledky. Budeme veľmi radi, ak nás osloví akákoľvek inštitúcia – vieme pomôcť materiálne, finančne, organizačne a máme dobrý ľudský potenciál, nadšených ľudí ochotných pomáhať iným.

KN: Ako chcete zabezpečiť chod vášho OZ, pretože z vlastnej skúsenosti viem, že to nie je jednoduché a vyžaduje nemalú energiu.

M.Š.: Našu členskú základňu tvorí množstvo prevažne mladých ľudí, vysokoškolských a stredoškolských študentov, ktorí majú energie na rozdávanie, len ju treba usmerniť tým správnym smerom. Verím, že každý krôčik napred, ktorý urobíme, bude motivovať členov združenia k ešte väčšej usilovnosti.

Na záver sa ti chcem pekne poďakovať za možnosť osloviť takýmto spôsobom občanov Klenovca a za prácu, ktorú vykonávaš ako predsedníčka občianskeho združenia Rodon pre našu obec. Chcem pripomenúť našu webovú stránku www.hornarimava.sk, kde sa môžete dozvedieť ešte viac o našom združení. Dúfam, že tento rozhovor bude pozvánkou za člena OZ Horná Rimava pre ďalších ľudí, klenovských spoluobčanov a kamarátov. Ponúkame však len málo – dobrý pocit, aký človek cíti, keď niekomu pomôže. Ten je však často dôležitejší, ako čokoľvek iné.

KN: Ďakujem a želim novozaloženému OZ Horná Rimava veľa mladých, aktívnych ľudí, ktorým nie je ľahostajné dianie v našom regióne. Samozrejme veľa dobrých nápadov a úspešných projektov, aby sa nám tu ozaj dobre spoločne žilo.

Chovateľom králikov

Králik - najužitočnejšie domáce zviera

Jeho prapredok králik divý (*Oryctolagus cuniculus*) bol zdomácnený tisíce rokov pred našim letopočtom v juhovýchodnej Ázii a o tisíc rokov neskôr aj na Pyrenejskom polostrove. Zdomácneneho králika používali spočiatku na kultové obrady, ale v neskoršom období aj na produkciu mäsa, kožušín a srsti. V našej súčasnosti ho chovajú aj ako spoločenské zvieratko pre potešenie detí.

Kvôli jeho krátkemu reprodukčnému cyklu, vysokej plodnosti, rýchlemu rastu, schopnosti odchovať mláďatá, produkovať mäso, srst a kožušinu mu venujú vedci a odborníci zvýšenú pozornosť. Produkcia králičieho mäsa je niekoľkonásobne efektívnejšia ako napríklad produkcia hovädzieho mäsa. Odborníci zo svetovej organizácie FAO (Food and Agricul-

tural Organization of the United Nations – Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo) ho dokonca vytypovali za domáce zviera vhodné a schopné riešiť problémy hladu a podvýživy obyvateľstva, najmä detí, v rozvojových krajinách. V súčasnej dobe vzrastá podiel králičieho mäsa vo výžive obyvateľstva vyspelých krajín pre jeho vysokú dietetickú hodnotu, ľahkú stráviteľnosť a najnižší obsah cholesterolu v mäse spomedzi všetkých suchozemských cicavcov.

Terajší svetový genofond tvorí približne 200 plemien vyšľachtených od čias zdomácnenia až podnes. Uchovávať, zveľaďujú a rozširujú ich chovatelia organizovaní v regionálnych a celoštátnych organizáciách, európskych i svetových chovateľských organizáciách alebo chovateľských kluboch.

Rudolf Kaštan

Z kuchyne našich starých mám

Týždeň pred Klenovskou rontoukou som sa stretla so Zuzanou Medveďovou a Annou Mlkvíkovou v Klube dôchodcov v Klenovci, kde už boli prípravy na tento náš sviatok folklóru v plnom prúde, pretože Dvor starých mám je každoročne počas Gemersko – malohontských folklórnych slávností vyhľadávaným miestom, kde návštevníci môžu ochutnať tradičné kulinárske špeciality. Obľúbenou dobrotou je najmä maková štrúďľa, na ktorej si pochutili aj mnohí významní hostia z oblasti politiky, kultúry, či diplomacie. Zaujímalo ma preto, čím staré mamy prekvapia tohtoročných účastníkov. Tento rok, ako prezradili, obohatili svoju ponuku o škvarkové bagáče.

Škvarkové bagáče

Zuzana Medveďová povedala, že ich pripravuje asi z kila hladkej múky takto: „Na škvarkové bagáče

potrebujeme kilo hladkej múky, jeden balíček sušeného droždia, 15 dekov palmarínu, jedno vajce, trošku soli a trošku kukru. Všetko spolu vymiesime s mliekom, ktoré pridávame podľa potreby, aby cesto nebolo ani mäkké ani tvrdé. Vymiesené cesto rozdelíme na tri bochníky a necháme kysnúť.

Medzitým zeme- lieme asi pol kila škvariiek, pridáme trošku masla a vymiešame.

Vykysnuté cesto rozvaľkáme na koleso a každý kus potrieme škvarkami, poukladáme jedno na druhé, poskladáme ako krémešové - lístkové cesto a rozvaľkáme. Tento postup zopakujeme ešte dvakrát. Cesto potom necháme kysnúť asi hodinu, rozvaľkáme na hrúbku dva centimetre a pohárikom vykrajujeme bagáče, ktoré potrieme vajcom a upečieme v rozohriatej rúre.“

(bh)

OKIENKO ZÁHRADKÁRA

Júl

Začalo nám leto a s ním aj zber úrody drobného ovocia a skorej zeleniny. Bohato nám rozkvitli záhony kvetov. Nastal čas letných dovolení. Do našich záhradiek sa „nastahovali“ aj škodcovia, aby si „pochutnali“ na tom, čo si pestujeme. Nie vždy a včas spozorujeme ich prítomnosť a preto je potrebné neustále sledovať tie charakteristiky, ktoré sa objavujú na rastlinách. Takmer každý škodca má určitú charakteristiku prejavu, či už je to zmena farby listov alebo neprírodné zdeformovaný list alebo konárik a pod. Niektoré prejavy sú tak charakteristické, že môžeme jednoznačne určiť škodcu a podľa toho urobiť opatrenie na ochranu rastliny. Nie každého škodcu je možné tak ľahko identifikovať. Napad-

nutie je tak utajené, že keď ho už zistíme, je neskoro na akúkoľvek ochranu a rastlina je zničená. Samozrejme, že v prírode škodcovia majú svojich prirodzených predátorov. Musíme si však uvedomiť, že príroda ako taká „nerozoznáva“ zlých a dobrých. Toto rozdelenie si vymyslel človek vo vzťahu k sebe samotnému. Každý živý organizmus má v prírode svoje nezastupiteľné miesto a všetko živé počínajúc od mikrobov cez rastliny až k živočíchom je vedené snahou o prežitie rozmnožovanie sa a zachovanie svojho rodu. Premnoženie jedného druhu vedie hneď ku rozmnoženiu toho druhu ktorému slúžia ako potrava. A tak panuje v prírode neustály kolobeh života a smrti. Tým sa udržuje biologická rovnováha v prírode. Len človek si vymyslel a za-

viedol rozdelenie na škodlivých a užitočných. Je však samozrejmé, že nemôžeme v záhradke nechať všetko na pospas prírode, lebo už samotné pestovanie vyšľachtených odrôd vykazuje väčšie nároky na živiny a vyšľachtené druhy sú aj patrične chúlостivejšie. Toto nás núti pri pestovaní im viac pomáhať a potláčať konkurenčné rastliny. Na zníženie rizika napadnutia škodcami by sme mali dodržiavať niektoré zásady. Je to hlavne výber takých odrôd, ktoré sú pre túto našu oblasť vhodné a ktorým sa tu darí. Dodržiavať správne vzdialenosti medzi rastlinami pri sadení alebo pri siatí tak, aby mali dostatok svetla a nekonkurovali si. Zabezpečiť dostatok vlhky a živín potrebných na rast. V neposlednej miere je to aj pestovanie zmišaných kultúr, ktoré si prirodzenou cestou vytvárajú ochranu voči škodcom napríklad ako je pestovanie cibule s mrkvou a pod.

Na pomoc a ochranu pred niektorými škodcami máme v prírode prirodzených nepriateľov škodcov. Na zapojenie sa do ochrany niekedy ani nevieme, že nám urobí takú veľkú službu. Je to hlavne z dôvodu, že ich nepoznáme, pričom ich aj z nevedomosti ničíme.

Niekedy sú to malé, voľným okom nepozorovateľné organizmy, ako napr. dravý roztoč (*Typhlodromus pyri*), ktorý napáda nielen veľa druhov škodlivých roztočov, ale aj iných škodcov, ako sú napr. larvy strapiek. Je zaujímavé, že pri premnožení škodcov sa aj dravý roztoč rýchlo rozmnoží a po zničení škodcov sa živí peľom, prípadne vydrží dlhodobu hladovať.

Ďalším veľmi užitočným druhom je lienka sedmобodková. Má červené sfarbenie a je pomerne známa. Väčšina ľudí vie aj to, že je užitočná, lebo požíra vošky ale aj roztočce a červce.

(pokračovanie na strane 5)

Lesy Slovenského rudohoria sú bohaté na jeleniu zver. Tak to bolo aj v revíri Lesného závodu Hnúšťa pod Klenovským Veprom. Krása a bohatosť tohto prostredia priťahuje veľa turistov a ktorisi z nich raz našli v hore malé jelenča. Ľudská hlúposť alebo naivita, či čo to vlastne pohlo ich „svedomím“, ale toho malého jelenčeka priniesli do horárne môjho kolegu. S nevoľou si vypočul ich táraniny, že chýdža jeličňa je sirotou, bez matky by iste zahynulo a čo ja viem ešte. Miesto odkiaľ mláďa priniesli by už asi ani sami nenašli, a tak chciac nechtiac, jelenček zostal v našej ohrade. A tým dňom sa začal odvíjať aj jeden jelení príbeh.

Pomenovali sme ho prosto, Mišo. Pridávali sme ho kravským mliekom a veru zvykol si naň. Ubiehalo dni, týždne, ba i mesiace a vyrastal z neho pekný jelenček. Už sa i pást začal okolo horárne. Keďže bol krotký, nikto jeho slobodu neobmedzoval. Preto si svoju potravu začal vylepšovať aj okolo chatiek pánov doktorov. To zapríčinilo, že sa začali množiť na Miša sťažnosti. Keď ich už bolo veľmi veľa, vedenie lesného závodu rozhodlo, že sa mladý jelen musí vrátiť tam, kam patrí, do prírody!

Zaviezli sme ho hlboko do revíru, až za chatu Tepličné. Všetci svorne sme predpokladali, že ho čoskoro prijme niektorý z jeleních „rúdliv“. Avšak už o niekoľko dní sa ukázalo, že sme sa mylili. Mišo si tak zvykol na ľudí, že sa k jelenej zveri vôbec neponáhľal. Namiesto toho vyhľadával ľudí. Viackrát prišiel k lesným robotníkom a niekoľko ráz aj k ženám

Mišo

v lesnej škôlke alebo pri ochranných pestovateľských prácach. Najmä tam sa zdalo, že mu chutia fólie, ktorými boli obrútené vrcholce smrečkov. Odhrýzal ich i s omládmí, ale v zápätí sústo vyplul na zem a robil škodu ďalej. Mišo niekedy zabával aj ťažbárov dreva, akoby mu rachot lesných píl a traktorov neviem ako imponoval.

Na krotkého jeliča sme museli upozorňovať aj poľovníckych hostí, keď nastala sezóna lovu. Reku, na toho nestrieľajte, to je náš Mišo! Pomaly ale isto prestával byť atrakciou, ale skôr postrachom. Občas si totiž vyskúšal svoje parožie na kapote niektorého auta, odstaveného pri loveckej chate. Keď aj tu problémy s Mišom narástli do veľkých rozmerov, opäť bolo rozhodnuté: Mišo musí ísť do ohrady. Po dôkladnom zvážení sme pre neho vybrali miesto pri rybníku, kde bolo kúsok lúčky i mladý lesný porast. Na tomto peknom mieste sme mu postavili krmidlo i válovec na jadrové krmivo.

Keď mal Mišo viac rokov, zmohutnel a iste mu pribudlo aj sily. V rybníku sa neopovážil nikto pytliačiť, lebo jeličov výstražný postoj bol viac ako varovný. Mysliac, že trocha skrotne, privreli sme jedného dňa k nemu aj dve jelenice. Avšak Mišo ich od svojho krmidla i válova odháňal. Hoci mal už šesť rokov, nejavil počas ruje o ne záujem.

Jedného dňa, bolo to v novembri, šiel som zabezpečiť vnaďisko pre medveďa.

Cestou k nemu som mal podať krmivo i Mišovi a jeleniciam. Prehodil som si cez plecيا batoh plný gaštanov, bola to Mišova pochúťka, prevesil som si cez rameno pušku a zobral so sebou i farbiara Cara. Rezko som stúpil za svojou povinnosťou, takže som už o chvíľu bol pri ohrade. Odložil som pri nej pušku i psa. Psa len tak s pohodeným remeňom, pretože som v ňom utvrdzoval „odloženie“, pripravoval som ho na predbežné farbiarske skúšky. V ohrade som videl iba Miša, jeleničky boli asi pod stromami. Vedel som, že len čo začnem sypať krmivo do válovca, hneď príbehne. Preto som mu nevenoval veľkú pozornosť. Ale to sa mi stalo takmer osudným. Ani som sa nestačil spamätať, Mišo ma pritlačil o krmidlo. Mojim šťastím bolo, že jeho parožie trčali v batohu a nie medzi mojimi rebrami. Duchapritomne som sa „vyliekol“ z remencov batoha a ako som najrýchlejšie vládol, skočil som do dosť veľkého krmidla. Ale už o chvíľu som pochopil, že som sa stal zajatcom jeliča Miša. Čoskoro batoh s gaštanmi z jeho parohov spadol a tie začali nebezpečne biť do krmidla. Mišove útoky sa stali veľmi divoké, musel som sa parohom uhýbať. Pritom som volal na môjho farbiara, avšak ten poslušne ležal odložený pri ohrade. Skúsil som privolať aj jeleničky, pretože už si i tie na mňa zvykli. To som ešte nevedel, že jednu z nich Mišo dopichal parohmi na smrť. Z krmidla lietali tries-

ky, občas sa mi zdalo, že aj iskry a ja som prepadol strachu, možno až takému, aký mal posledný námorník na topiacom sa Titaniku. Ale znova som sa pokúsil prilákať farbiara. Volal som na neho menom a prosíkal som ho, len aby ku mne príbehol: „Carko, Carko môj, poď sem, prosím ťa!“

Pes konečne „pochopil“, že ja k nemu nemôžem, musí on ku mne, musí ma zachrániť. Príbehol ku krmidlu a nesmelo začal obrechávať jeliča. Prirôdzené, nečakal som ani chvíľu. Vyšmykol som sa z krmidla a trielil som k mojej puške. Ratovať sa musel aj môj Caro, pretože útoky Miša boli tak zúrivé, že sa niekoľkokrát zdalo, akoby mal farbiara nabodnúť na parožie. Dosť som toho za tú hodinu prežil, aby som sa už dopredu rozhodol, čo spravím, keď sa dostanem k puške. Po výstrele zostal zúrivý Mišo okamžite v ohni.

Dosť ťažko sa mi to vysvetľovalo na lesnej správe. Ale keď vrchnosť videla zničený ruksak a roztrieskané krmidlo, ba čoskoro bola objavená aj mŕtva jelenička, dôkazy boli uznané. Prirôdzená obhajoba jeličovho „homo range“ neobstála.

Dnes si často kladiem otázku, prečo sa u Miša prejavila taká nebezpečná agresivita až po šiestich rokoch. Ale príroda je už raz taká: ani láskavá, ani surová, ani zlá, ani dobrá, riadená je prírodnými zákonmi, ktoré ešte všetky človek nepozná. Mišovo parožie, ktoré zdobí stenu chodby lesnej správy (aj s niekoľkými jeho zhodmi), je toho dôkazom.

Anton Poláčik
člen výboru PZ Klenovec

Okienko záhradkára

(dokončenie zo strany 4)

Menej známa je jej larva čiernej farby so žltými bodkami, ktorá počas svojho vývoja (literatúra uvádza asi 20 dní) zožerie až 400 vošiek. Nachádzame ju blízko kolónii vošiek. Táto asi 1 cm dlhá larvička si zasluhuje každopádne našu ochranu.

Menej známe, ale nie menej užitočné sú zlatoočky. Už samotný názov špecifikuje, že sa jedná o hmyz so zlatistými očami, s veľkými priesvitnými krídlami. Veľkosť je asi 1,5 cm. Zlatooč-

ky sú hlavne v larválnom vývojovom štádiu – podobá sa maličkému listu, neúnavné požierače vošiek. Počas vývoja ich spotrebujú až 500 kusov. Počas roka majú dve generácie. Občas zablúdia do ľudských príbytkov, kde presedia aj niekoľko mesiacov na stene. Tu ich z neznalosti často ľudia ničia.

Pozornosť, ako užitočný hmyz, si zasluhujú aj pestrice. Dospelá pestrica sa na prvý pohľad podobá na osu svojim žltobielym páskovaním. Živia sa medovicou, ktorú vylučujú vošky alebo iný cicavý hmyz. Samička pestrice nakladie 500 až 1000 vajíčok do kolónie

vošiek, v ktorých sa larvy vyvíjajú. Ich vývoj trvá asi dva týždne a za tú dobu larva skonzumuje až 700 vošiek. Pestrice môžu mať počas leta až 5 generácií.

Nielen užitočný hmyz nám pomáha pri ochrane kultúrnych rastlín. Veľkým pomocníkom v záhradkách sú aj ježkovia. Živia sa hlavne hmyzom. Podobne sa živí hmyzom aj piskor a krt. Tieto zvieratka sú aktívne hlavne v noci, preto ich málokedy vidíme. Ich pomoc pri ochrane je veľmi potrebná. Keď spomenieme krta, hneď si predstavíme kopčeky zeminy a to práve tam, kde nám to najviac

vadí. Kde potom zaradíme krta, ku akým živočíchom? Dalo by sa povedať, že je to vec názoru. Krt je v každom prípade v prírode užitočný tým, že zničí veľa škodlivého hmyzu. Pričom svojimi chodbičkami prevzdušňuje pôdu. Preto by sme mohli povedať, že je v záhradke nežiadúci. Napriek tomu krtov neničíme. Použijeme niektoré repelentné prípravky, aby sa sám „odšťahoval“ mimo záhradky. Podobných tichých pomocníkov na ochranu pred škodcami v záhradkách máme ešte veľké množstvo. Je potrebné ich poznať a chrániť.

Jaroslav Jáchim st.

Ján Ignaty - klenovský svetobežník

V minulom ročníku Klenovských novín sme uverejňovali zážitky z ciest nášho rodáka – svetobežníka, Jána Ignatyho, od smrti ktorého 13. júna uplynulo 165 rokov. V knihe Vojak v poli opísal dvadsať rokov, ktoré prežil ako vojak, husár a poddôstojník v rakúskej armáde a v službách Napoleona. Na stránkach našich novín sme s ním prešli vtedajšiu Európu, zažili dobu napoleonových vojen, hlad, zimu, biedu, útrapy. Tento príspevok je dokončením životného príbehu Jána Ignatyho po návrate domov, do rodného Klenovca, po prepustení z vojenskej služby.

Prepustenie od regimentu

Po mnohom prehovaraní rozhodol som sa vrátiť do Klenovca. Keď som žiadal o podpísanie svedectva, ktorým som žiadal svoje prepustenie z invalidhausu, mnohí príbuzní a priatelia sa postavili proti tomu. Báli sa, že im v úrade odoberiem chlieb. Medzi nimi bol aj môj švagor, klenovský notár. Ostro sa proti mne postavil Králik, terajší hlúpy notár, svetský chlípnik, ktorý len na obecnom žije a Klenovec zdiera, sprostý, pyšný a hlúpy ako baraní roh. On i môjho švagra z úradu vytlačil a klenovskú obec i s jej potomkami do nešťastia voviedol. A aj iní moji príbuzní a priatelia na tom pracovali, aby som sa nemohol stať klenovským obyvateľom a mňa z môjho otcovského mne patriaceho dedičstva vytisli.

To ešte nebolo všetko, ale i klenovský pán farár Šramko o to sa staral, aby ma nešťastným učinil. Bolo to takto. Keď som sa rozhodol vrátiť domov, sformoval som si žiadosť, v ktorej som uviedol dôvody svojho rozhodnutia. Z dôveril som sa pánu rektorovi Szlopouskému, aby mi on túto žiadosť prepísal. Prisľúbil mi to. Večer išiel aj s klenovským pánom farárom Šramkom na postriežku. Keď si zapalovali do fajok, Szlopouský s inými papiermi vytiahol i moju žiadosť. Šramko ju zbadal. „Napísaná je dobrou nemčinou, dajte, prepíšem mu ju sám!“ Tento dobrý kňaz mi ju tak prepísal, že už na druhý deň v nedeľu ráno celá klenovská vrchnosť bola zoznamená, aby mne svedectvo nepodpisovala, lebo sú v ňom uvedené podmienky, podľa ktorých klenovská obec je povinná až do smrti ma opatrovať. Tak sa mi odslúžili zlým za dobré, lebo môjmu otcovi môže ďakovať starý i mladý Šramko za to, že sú v Klenovci farármi.

Ja som sa ho však nebál, ale v nedeľu ráno o deviatej som išiel do fary a spýtal som sa ho, kde je to písmo.

On ale falošná liška, hneď mi ho dal do ruky a vyhovárал sa, že ho ešte nestihol prepísať. „Nežiadam ja“, hovorím, „nikoho, aby mi ho prepisoval, keď sa doteraz robilo tajne, nech sa to koná verejne. Popoludní ho prepíšem vlastnou rukou, zavolám starších občanov a ak mám pravdu, nech podpíšu, ak nemám, nech nepodpíšu.“

Tak sa aj stalo. Mnohí statoční občania a gazdovia uznali moju pravdu a povedali, že po návrate do Klenovca zvolia ma na otcovo miesto za notára. Moju žiadosť podpísali a potvrdili dedinskou pečatou. Dvadsaťateho siesteho júla 1818 ma prepustili z invalidhausu a prišiel som domov.

Príhody doma

Tak som sa vyslobodil po dvadsiatich šiestich rokoch z vojenskej služby a získal som úplnú slobodu. Opustil som istý chlieb pre neistý. Začal som sa starať, z čoho budem žiť. Prvého decembra 1818 dala ma zavolať urodzená pani Kubiny Lajoška, či by som nechcel vyučovať jej deti. Súhlasil som s jej návrhom a hneď v ten deň začal som vyučovať jej štyri deti, ktoré si ma veľmi obľúbili. Na jar kúpil pán v Rimavskej Sobote dom a odišli sme ta bývať. Vzali ma so sebou a sľúbili, že ma urobia išpánom a oženia. Nádej ma však sklamala, preto som poďakoval za službu a odišiel som nazad do Klenovca. Tu som vyšiel na psí tridsiatok. Nemal som nijakú robotu. Moji príbuzní a priatelia vyhlásili ma za planého človeka a korheľa, hoci ja som im nikdy zlé neurobil, skôr dobré. Keby boli mohli, boli by ma utopili v lyžičke vody. Nedopriali mi bývanie v mojom vlastnom dome, v tej najväčšej zime musel som spať v sene na chlieve. Keď som vošiel do izby i za celý deň so mnou neprehovorili slova. Raz som povedal, že sa ožením, vtedy dcéra môjho brata, Mariša, vyskočí-

la proti mne, že ženu, ktorú ja do toho domu došikujem, zamazanou metlou vyženie.

Inokedy som išiel do záhrady a zo stromu som chcel palicou zraziť jedno alebo dve jablká, tu vybehla z domu Mariša, zlorečila, že to bolo ťažko počúvať a nedá sa to ani napísať. Ja som na to nič nedbal, lebo tie stromy vysadili a zaštepili nie jej rodičia, ale moji a podľa synovského práva, keby som ich dnes vyrúbal, nikto mi v tom nemôže zabrániť. Dom, stodoly ako v lese za Borovou tak i doma som našiel zran-davené, spustošené, ktoré žena môjho brata, Žofia, aj s jej manželom a pristašom Michalom Galom, po smrti mojich rodičov v dobrom poriadku prevzali. Keď som svoj majetok, po mojich rodičoch pozostalý, naspäť od nich žiadal, nehanbili sa pýtať odo mňa odstupné. Mám im snáď vyplatiť za to, že moje príbytky spustošili? Neviem, akým právom mám odkupovať môj vlastný majetok. Iná vec by bola, keby mi po návrate ukázali testament podpísaný mojim otcom. Keď som ich žiadal, aby mi ho ukázali, nemali nijaký, lebo ten, čo zanechal otec, roztrhali a ja som z neho našiel kusy na pójde za rohom popchaté, v ňom pol domu zanechal Mariši Moravčičke a pol domu mne. Otec vždy mal nádej, že sa časom vrátim z vojny, veď preto veľa podnikal. Ja som sa vrátil až po dvadsiatich šiestich rokoch, jeho som našiel už odpočívaj v hrobe. Namiesto vlasti a otcovstva našiel som macochu.

Keď mne ako vojakovi môj brat z lásky niečo urobil a dal, to nech nepripisuje sebe Gál. Pravda sice je, že v uzavretej transakcii, ktorú ja, Moravčík a Gál máme medzi sebou, dal mi pätnásť zlatých v bankoceduliach, ale kde sú peniaze od Antalov, ktoré patrili mne. To, čo mi dal môj brat Andriš, keď som bol dvakrát na dovolenke, to som už jeho manželke po smrti mojich rodičov

duplovane vynahradiť. Akonáhle ona premenila Ignatikovské meno a vydala sa za Gála, od toho času nemá dedičného práva na majetok a dom, ani si ho osobovať nemôže. Oni dvaja bývajú v mojom dome už vyše dvadsať rokov bezplatne. Veď by mi mali platiť od domu ročne aspoň desať zlatých ako želiari. Súď, milovník pravdy, či som ja v tejto veci v práve?

Dobre je tomu gazdovať, ktorý príde do hotového. Dost' na tom, že oni skrze môj pád prišli k povýšeniu. Nemám im to za zlé, lebo ja tento svet pokladám len za márnosť a lajná.

Prečo mnohí ľudia nezmúdrejú, ale v pyche a nadutosti chodia, iných znevažujú, potupujú, ako by neviem čo boli vo svete. Všetci ľudia, bohatí i chudobní, páni i zobráci do matky zeme budeme pochovaní, prečo zožiera potom priateľ priateľa, človek človeka ako žerie hrdza železo, jeden druhému dobré neprajeme. Keď som prišiel domov, viac ako polovica Klenovca chcela ma zvoliť na otcovo miesto za notára. Našli sa však i takí prezdušníci, ktorí dobre vedeli, že ak ja prídem do úradu, nebudú môcť obecné dôchodky tak márne, ako to robili za notárstva Jána Textorisa alebo ako to robia i teraz za Andriša Králika. Ó, vy mizerní Klenovčania, ste poľutovaniahodní, už teraz ste vo vašom mizernom stave a osude, ktorý ešte i vaši potomci okúšia. Nerozumný sudca mesta alebo správca obce musí vedieť, že v úrade nebude stáť, lebo nemôže ukázať umenie v súdoch, ale napomáha v nespravodlivostiach. Taký nech ide k remeslu alebo k obrábaniu rolí. Ja som sa od malička neučil nijakému remeslu, ani svojou rukou nedržal pluh, nekŕmil som jalovice, ani som si neobľúbil voly, ale hľadal som vždy múdrosť a umenie.

Za moju vernú a krvavú službu vlasti, za moju preliatu krv, za všetky tie strádania vo vlasti ma čakala zlá odmena. Po príchode domov sotva som našiel miesto na bývanie. Nemať som nijakej účtivosti, nijaký rešpekt od svojich krajanov, tak ako by sa to slušilo na jedného unteroficiára.

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Smutný záver futbalovej sezóny

Koncom mája a v júni naďalej dobiehali súťaže v bedminton, čím bedminton takmer stráca svoj sezónny charakter. To by nám ani tak nevadilo, pretože bedminton je pre nás v mládežníckych kategóriách veľmi úspešným športom. Skončil sa ďalší ročník futbalových súťaží, pre nás, žiaľ, smutno. Naše mužstvo dospelých obsadilo v D skupine V. ligy predposledné miesto a v súťaži ho môže udržať iba administratívne rozhodnutie niektorého iného tímu, ktorý sice právo účasti má, ale sa do súťaže neprihlási.

Hodnotiť celý ročník bezprostredne po jeho ukončení by zaváňalo subjektivismom, preto sa budeme snažiť s ľuďmi z prostredia klenovského futbalu o novovytvorenej situácii v niektorom z budúcich vydaní našich novin hovoriť a radi poskytneme priestor aj klenovskej športovej verejnosti na diskusiu k tejto problematike.

V porovnaní s predchádzajúcim ročníkom sme zaznamenali ústup z pozícií aj v kategórii dorastu, futbalovú česť obce sa pokúšali zachrániť iba žiaci.

Boľkovce – Klenovec 4:2 (2:1)

Stretnutie tímov bojujúcich o záchranu sa začalo obojstrannou aktivitou. Spočiatku bolo šťastnejšie naše mužstvo, keď v 27. minúte neudržal po trestnom kope domáci brankár loptu v rukách a dŕžasný Svinčiak to využil na vsietenie vedúceho gólu. Z nasledujúceho zvýšeného tlaku sa domácim podarilo v 36. minúte vyrovnáť stav stretnutia na 1:1 a v závere polčasu po zaváhaní našej obrany strhnúť vedenie na svoju stranu – 2:1. Od začiatku druhého polčasu začal rozhodca zápasu štedro rozdávať pokutové kopy. Najskôr nariadil proti nám pokutový kop za domnelé hranie rukou v 48. minúte – 3:1, aby si to potom zopakoval aj v 82. minúte a umožnil zvýšiť domácim na 4:1. Na upokojenie svedomia odpískal aj tretí pokutový kop v 85. minúte, tentokrát v náš prospech, ktorým Svinčiak stanovil výsledok stretnutia na 4:2 v náš neprospech.

Klenovec odohral stretnutie v zostave: I. Hruška – M. Parobek, Valent, Svinčiak, Vince, Medveď, V. Parobek, Benco, Hrivnák, Vetrák, M. Hruška. Striedal R. Bálint.

Dorast:

Kalinovo – Klenovec 8:2

Žiaci:

Klenovec – Muráň 7:1, góly za Klenovec Brndiar 2, Kasáč 2, Bavala 1, Bútor 1, Radič 1.

Klenovec – Cinobaňa 4:1 (2:0)

Súboj s beznádejne poslednou Cinobaňou nebol takou jednoznačnou záležitosťou, ako sa by podľa doterajšieho bodového zisku súpera dalo očakávať. Aj keď nám vyšiel úvod stretnutia a už v 6. minúte sme sa po rohovom kope ujali Svinčiakom vedenia 1:0, súper pozorné bránil a do prestávky sme skórovali už iba raz po Bartovej strele spoza šestnástky – 2:0. Útočnú aktivitu na začiatku druhého polčasu sa nám podarilo využiť na vstrelenie ďalších dvoch gólov. V 59. minúte pridal svoj dru-

Hnúšťa – Klenovec 0:0 (0:0)

V susedskom derby išlo obojmu mužstvom o veľa. Domáci bojovali o udržanie aktuálneho tretieho miesta v tabuľke a o uchovanie nádeje na postup do vyššej súťaže. Nám sa jednalo o záchranu v V. lige, na to sme však potrebovali svojho súpera poraziť. To poznačilo aj obraz hry, ktorý bol charakteristický celoplošnou bojovnosťou a najmä pozornosťou v obrannej fáze, z čoho vyplývalo menej gólových príležitostí. My sme mali prvú šancu v 20. minúte, ale Hruškovu krížnu strelu vytlačil bran-

Marek Medveď atakuje brankára Hnúšte, prizerá sa Maroš Hruška (Hnúšťa - Klenovec 0:0)

hý gól Barto a v 65. minúte uzavrel náš gólový účet po rohovom kope M. Boháčik. Za stavu 4:0 sa v útoku trochu osmelili aj hostia a v 79. minúte sa im podarilo dosiahnuť čestný úspech a stanoviť výsledok na 4:1.

Zostava Klenovca: I. Hruška – Vince, M. Boháčik, Svinčiak, Hrivnák, Medveď, Barto, V. Parobek, Benco, Vetrák, M. Hruška. Sriedali R. Bálint, Garlaty, Kollár.

Dorast:

Tomášovce – Klenovec 6:0

Žiaci:

Kráľ – Klenovec 1:3, góly za Klenovec Bútor, Kasáč, Brndiar.

li. Stretnutie sa tak skončilo zaslúženou remízou.

Zostava Klenovca: I. Hruška – Vince, M. Boháčik, Svinčiak, M. Parobek, Hrivnák, Barto, Valent, V. Parobek, M. Hruška, Medveď. Striedali Vetrák, R. Bálint, Benco.

Dorast:

Klenovec – Cinobaňa 0:0

Žiaci:

Klenovec – Chanava 11:0, góly Brndiar 3, Ulický 3, Bavala 2, Kasáč 2, Dovala.

Konečná tabuľka V. ligy

1. Tomášovce	26	21	1	4	89:23	64
2. Veľký Blh	26	21	0	5	59:17	63
3. Hnúšťa	26	12	5	9	56:38	41
4. Olováry	26	12	4	10	61:51	40
5. Radzovce	26	13	1	12	44:37	40
6. Nenince	26	11	5	10	57:42	38
7. Vinica	26	11	4	11	55:55	37
8. Lubeník	26	12	1	13	41:63	37
9. Mýtna	26	12	0	14	51:46	36
10. Sklabiňa	26	10	3	13	47:49	33
11. Boľkovce	26	10	1	15	45:55	31
12. H. Zalužany	26	10	1	15	38:67	31
13. Klenovec	26	8	6	12	36:54	30
14. Cinobaňa	26	2	2	22	24:106	8

Pavel Ďurík/Michal Kňažek

Bedminton

Trenčín 19.5.2007

Majstrovstiev veteránov sa z Klenovca zúčastnili dvaja hráči. V kategórii nad 60 rokov Ivan Majorský a v kategórii nad 40 rokov Miroslav Lichanec. Majorský (62 r.) obsadil vo dvojhre 2. miesto za J. Kozákom (L.Košice, 64 r.) a pred C. Konečným (ŽU Žilina, 73 r!). Majorský spolu s Konečným hrali štvorhru v kat. nad 40 rokov. V zápase o postup do semifinále prehrali s dvojicou L.Košice Purdeš, Sand v treťom sete 18:21.

Lichanec v prvom kole zdolal Imricha z M-Športu Trenčín a v druhom nestačil na Racka z Trnavy. V zápasoch o poradie si vybojoval pekné 5-6. miesto. Vo štvorhre, ktorú hral s Majorským (propozície to umožňovali) prešli prvým kolom. V druhom kole mali v treťom sete s bratmi Šarochovcami (L.Košice) mečbal, ktorý nevyžili, čo značilo len konečné 5.-8. miesto. Turnaja sa zúčastnilo celkom 41 veteránov.

(pokračovanie na strane 8)

Hrebendova kapsa

Hnúšťa (bh) - V piatok 25. mája sa na Mestskom úrade v Hnúšti konalo vyhodnotenie 8. ročníka regionálnej literárnej súťaže Hrebendova kapsa 2007. Práce mladých začínajúcich autorov hodnotila poetka Eva Kováčová. Súťažilo sa v troch kategóriách. V prvej kategórii si zmerali sily žiaci

od šiest do jedenást rokov, v druhej od dvanásť do pätnásť rokov a v tretej nad šesťnásť rokov. Medzi viac ako osemdesiatimi účastníkmi mal aj Klenovec svoje zastúpenie. V poézii súťažila s básňou Aké...? Jana Brndiarová, študentka Gymnázia Mateja Hrebendu v Hnúšti. V próze to boli žiaci Základnej školy Vladimira Mináča Elisabeth Moncoľová s prácou Čierny Víchor a Miroslav Randlísek s dielkom Bijú ako jedno.

Čierny Víchor

Krásne hory, farebné lúky a jazerá s tou najčistejšou vodou. Toto bola každodenná ponuka pre ľudí, ktorí tu žili. V malebnej prírode stála veľká farma so stajňami a s nádhernými koňmi. V tejto kráse žila Jarka. Trinásťročná dievča, ktoré milovalo kone. Rada chodila do školy a celkom dobre sa učila. Jarka nemala kamarátky ani kamarátov. Všetok voľný čas trávila so svojím milovaným koňom Víchorom. Víchor bol čierny kôň s dlhou hrivou. Mal krásne dlhé štíhle nohy. Telo bolo pekne stavané a dokonalé. Oči mal záhadné a milé, uši malé a špicaté. Každý pondelok a piatok chodievali na prechádzku okolo jazera. Mali svoje obľúbené miesto. Pri brehu jazera bol malý altánok s lavičkami a so studničkou. Vedľa altánku rástla stará vrbá. Jej dlhé unavené konáre sa máčali v tichej vode jazierka. Vracali sa domov vyčerpaní. Práve bola pred stajňami, keď zbadala

cudzí auto a z domu vyšiel muž v obleku s kravatou. Jarka odvieďla Víchra do stajne a šla domov. Keď uvidela rodičov, spýtala sa:

„Čo sa stalo?“ Chvíľu bolo ticho a zase sa spýtala:

„Poviete mi, čo sa stalo, čo tu robil ten čudný pán?“

Otec sa pozrel na mamu a spustil:

„Vyhodili nás, musíme sa vysťahovať.“

V Jarke vrel hnev a znovu sa opýtala:

„A čo bude s našimi koňmi?“

„Predáme ich, už som sa dohodol s kupcom z mesta.“

Nahnevaná Jarka odišla do svojej izby.

O niekoľko týždňov už celá rodina cestovala do nového bytu v meste. Všetky ich kone a Víchor boli predané nejakému podnikateľovi. Bývali v trojizbovom byte s balkónom. Začali sa udomáňovať, zvykali si na nových ľudí. Práve obedovali, keď jej mama povedala:

„Prihlásili sme ťa do jazdeckého kurzu. Je v pondelok a piatok o tretej poobede.“ Pri týchto slovách sa v nej všetko prebudilo. V spomienkach zaletela do minulosti, myslou jej preblesli chvíle šťastia, keď sa na koni prehánala cestami – necestami. Jarke veľmi chýbala príroda a všetko ostatné, čo musela opustiť, ale najviac Víchor. S úsmevom mame odpovedala: „Dobre pôjdem, už dávno som si nezajzdila.“ Dojedla a odišla do svojej izby. Nevedela sa dočkať pondelka.

Prišiel pondelok, Jarka už čakala na otca, aby ju odviezol na statok, kde bol ten kurz. Statok bol skoro taký istý, aký bol ich, lenže bol väčší. Prišiel k nej milý inštruktor. Volal sa Matej. Mohla si vybrať koňa, na ktorom by chcela jazdiť. Všetky kone boli krásne, priam nádherné. Keď prišla ku poslednému a uvidela tam...

„Víchor,“ skríkla od radosti.

„Odkiaľ vieš jeho meno?“

opýtal sa Maťo.

„Víchor bol niekedy môj kôň, rodičia museli predať všetky kone,“ smutne odvetila Jarka.

„Osedlám ti ho,“ s úsmevom odpovedal Maťo. Doviedol osedlaného Víchra.

„Ako ďaleko môžem ísť?“ spýtala sa.

„Tak ďaleko, aby si sa vrátila do piatej,“ povedal a odišiel.

Vysadla a chytila uzdu. Pomaly sa Maťovi strácali z dohľadu. Opäť sa cítila ako doma. Ďakujem mame za to, že ma prihlásila do jazdeckého kurzu. Pomyslela si Jarka.

Jarka tam chodila pravidelne. Už to nebolo tiché dievča z vidieka. Našla si kamarátky a kamarátov. Najviac ju však mrzelo, že už Víchor nebol jej. Zároveň bola šťastná, že je o Víchra dobre postarané. Bola oveľa, oveľa šťastnejšia než bola predtým.

Elisabeth Moncoľová

Bedminton

Trenčín 26. mája 2007

V Trenčíne sa uskutočnil M SR firiem družstiev v bedmintone. Stretnutia sa hrali na tri zápasy, dve dvojhrá a jedna štvorhra, rovnako v kategórii mužov i žien. U mužov štartovalo 8 družstiev, medzi nimi i družstvo Píla Pali z Klenovca v zložení Ivan Hruška a Richard Bálint. Po celodennom maratónne klenovský pár prebral od organizátorov pohár a diplom za tretie miesto. Pribeh turnaja naznačoval, žeby to mohlo byť aj prvé miesto, veď Klenovčania vyhrali jednu z dvoch skupín bez prehry. Nasledovali vylučovacie zápasy. Stretnutie o postup do prvej štvorky Klenovčania vyhrali. V ďalšom boji narazili na družstvo M-Sport Trenčín, s ktorým v skupine vyhrali 3:0, ale druhé vzájomné stretnutie už prehrali 0:2. V boji o tre-

tie miesto zdolali družstvo OPAL FYTOS Prešov 2:0. V tejto súťaži nemohli hrať hráči, ktorí figurujú v rebríčkoch Slovenska do 80. miesta. Na svoje bedmintonové umenie si tak spomenuli viacerí účastníci majstrovstiev, ako to bolo aj v prípade Klenovčanov. Napríklad Hruška bol úspešný hráč ligového Klenovca, účastníka 11 ročníkov slovenskej národnej ligy v rokoch 1978-89 a Bálint bol trojnásobným dorasteneckým majstrom Slovenska vo štvorhre v rokoch 1987-89 a dvojnásobným majstrom Slovenska v súťaži družstiev.

O rok firma Píla Pali plánuje postaviť aj družstvo žien.

Košice 8. júna 2007

Klub ATU v Košiciach už tradične poriada v júni turnaj mladších a starších žiakov v dvojhrách ku Dňu detí. Občas naň vycestujú aj klenovské deti. Sedem detí z Klenovca sa išlo odreaťovať

po M SR. V kategórii starších žiakov sa bola Denisa Antalová po pokazených M SR v Trenčíne presvedčiť, že bedminton vie hrať. Dostala sa do finále, v ktorom zdolala ďalšiu Klenovčanku Lichančovú. Dominik Ladika v skupine podľahol neskoršiemu víťazovi Szepesgyorkymu, ale zápasy o 5.-8. miesto vyhral. Kategóriu mladších žiakov s prehľadom vyhrala Nikoleta Bálintová. Tretia skončila Michaela Čajková. Do ôsmeho miesta skončili aj Renata Surová a Ivana Lásková.

Hrachovo 9. júna 2007

8. ročníka Gemerského pohára v mixe sa zúčastnilo 6 dospelých párov vrátane dorastencov a 11 párov žiakov z Klenovca, Hrachova a ATU Košice.

U dospelých si prvenstvo vybojoval pár Richard Bálint, Romana Surová pred párom Rudolf Kaštan, Denisa Antalová. V boji o tretie miesto

vyhral pár Ivan a Zdenka Hruškovci nad párom Mgr. Ján Barto, Dana Antalová. To všetko páry z Klenovca, alebo klenovskej liahne. Na 5. a 6. mieste skončili Ivan Kišák, Denisa Očenášová a Jakub Hrivnák, Zuzana Kvietková.

U žiakov sa víťazom stal pár Dominik Ladika, Nikoleta Bálintová pred pámi Milan Dratva (KE), Michaela Čajková (KL) a Katarína Balciarová, Ivana Lásková. Najlepším párom z Hrachova boli Patrik Trimaj, Barbora Petrinčová na piatom mieste. Vo výsledkoch chýba meno Dominiky Rebovej. Tá v tomto termíne bola na sústredení juniorov v Trenčíne, kde sa pripravovala na ME juniorov B kategórie, ktoré budú v Turecku.

Organizátor ŠK Hrachovo dotoval turnaj cenami za 2500,-Sk a ušlo sa z nich pre každého.

Ivan Majorský

Klenovské

noviny

Vydáva TeleDom pri OZ RODON Klenovec s podporou Obecného úradu v Klenovci. Adresa redakcie: TeleDom pri OZ RODON, Nám. Karola Salvu, 980 55 Klenovec. Šéfredaktor Mgr. Blažena Hrušková, redakčná rada Ing. Michal Kňazek, Július Molitoris, Stanislava Zvarová, grafická úprava Ing. Michal Kňazek. Telefón: 0911/886707, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Reg. číslo MK SR: RP 121/2005, Tlač: REALITY-PRINT, Rimavská Sobota, Nám. M. Tompu 4, Rimavská Sobota